

باسمه تعالی

دانشکده کشاورزی

پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته ترویج و آموزش کشاورزی

رابطه شایستگی های کارآفرینی اعضا، گرایش کارآفرینانه شرکت ها و
عملکرد شرکت های خدمات مشاوره ای، فنی و مهندسی کشاورزی
استان اصفهان

توسط:

زهرا یزدانی

استاد راهنما:

دکتر ناصر زمانی میاندشتی

اسفند ۱۳۹۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خدا

اظهار نامه

اینجانب زهرا یزدانی (۸۹۰۴۱۱) دانشجوی رشته‌ی مهندسی کشاورزی گرایش ترویج و آموزش کشاورزی دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه شیراز اظهار می‌کنم که این پایان‌نامه حاصل پژوهش خودم بوده و در جاهایی که از منابع دیگران استفاده کرده‌ام، نشانی دقیق و مشخصات کامل آن را نوشته‌ام. همچنین اظهار می‌کنم که تحقیق و موضوع پایان‌نامه تکراری نیست و تعهد می‌نمایم که بدون مجوز دانشگاه دستاوردهای آن را منتشر ننموده و یا در اختیار غیر قرار ندهم. کلیه حقوق این اثر مطابق با آیین‌نامه مالکیت فکری و معنوی متعلق به دانشگاه شیراز است.

نام و نام خانوادگی: زهرا یزدانی

تاریخ و امضا: اسفند ۱۳۹۱

به نام خدا

رابطه شایستگی‌های کارآفرینی اعضا، گرایش کارآفرینانه شرکت‌ها و عملکرد شرکت‌های خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی کشاورزی استان اصفهان

به وسیله‌ی

زهرا یزدانی

پایان‌نامه

ارائه شده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان بخشی از فعالیت‌های تحصیلی لازم برای اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته‌ی

ترویج و آموزش کشاورزی

از دانشگاه شیراز

شیراز

جمهوری اسلامی ایران

ارزیابی شده توسط کمیته پایان‌نامه با درجه‌ی: عالی

دکتر ناصر زمانی میاندشتی، استادیار بخش ترویج و آموزش کشاورزی (استاد راهنما)

دکتر عزت اله کرمی، استاد بخش ترویج و آموزش کشاورزی (استاد مشاور)

دکتر کورش رضائی‌مقدم، دانشیار بخش ترویج و آموزش کشاورزی (استاد مشاور)

اسفند ۱۳۹۱

تقدیم به پدرم کوهی استوار و حامی من در طول تمام زندگی...
تقدیم به مادرم سنگ صبوری که الفبای زندگی به من آموخت .
تقدیم به همسرم که در سایه همیاری و همدلی او به این منظور
نائل شدم.

تقدیم به دلبندم امید بخش جانم که آسایش او آرامش من است.

سپاسگزاری

سپاس خدای را در برابر عطا و احسانش که بر ما منت نهاد به فرستادن گوهر یکدانه وجود «محمد» (ص) به میان امت‌ها و نه امت‌های قبل و قرون پیشین، خدایی که ما را آخرین امت قرار داد، خدایی که ما را در شمار، فزونی بخشید و برتریمان داد.

و شمع را طریقتی است که تا پایان راه یاریگرش خواهد بود و پروانه را معرفتی است که تا پایان راه کسب خواهد کرد و شمع سان خواهد سوخت و حکایت شمع حکایت دستان استاد بود که بی صدا می سوخت .

از استاد با کمالات و شایسته؛ جناب آقای دکتر ناصر زمانی میاندشتی که در کمال سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی، از هیچ کمکی در این عرصه بر من دریغ ننمودند و زحمت راهنمایی این رساله را بر عهده گرفتند؛

از استاد گرانقدر، جناب آقای دکتر عزت اله کرمی که زحمت مشاوره این رساله را متقبل شدند که بدون مساعدت ایشان، این پروژه به نتیجه مطلوب نمی‌رسید؛

و از استاد گرامی؛ جناب آقای دکتر کورش رضایی مقدم که زحمت مشاوره این رساله را متقبل شدند؛ کمال تشکر و قدردانی را دارم. باشد که این خردترین، بخشی از زحمات آنان را سپاس گوید.

و از همه دوستان عزیزم که به هر نحو مورد لطف و یاریشان قرار گرفتم تشکر نموده و از خداوند منان سربلندی و شادکامی را برای همه آنان، آرزو دارم.

چکیده

رابطه شایستگی‌های کارآفرینی اعضا، گرایش کارآفرینانه شرکت‌ها و عملکرد شرکت‌های خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی کشاورزی استان اصفهان

به کوشش

زهرا یزدانی

نیروی انسانی برخوردار از شایستگی‌ها و قابلیت‌ها، سرمایه انسانی سازمان را تشکیل می‌دهند که زمینه را برای ارتقای عملکرد سازمان فراهم می‌آورد. از جمله شایستگی‌های مورد نیاز کارکنان برای بهبود عملکرد سازمان، شایستگی‌های کارآفرینی هستند. افرادی که دارای شایستگی‌های کارآفرینی هستند بدون حمایت سازمان نمی‌توانند از شایستگی‌های خود در جهت بهبود عملکرد سازمان بهره ببرند، لذا گرایش و تمایل سازمان به کارآفرینی در این راستا مؤثر خواهد بود. گرایش کارآفرینانه عبارت است از دستیابی به فرصت‌های کارآفرینی همراه با ایجاد نوآوری در سازمان. یکی دیگر از عوامل مؤثر در موفقیت سازمان، آگاهی از عملکرد سازمان و تعیین‌کننده‌های آن می‌باشد. هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه شایستگی‌های کارآفرینی اعضا، گرایش کارآفرینی شرکت‌های خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی کشاورزی استان اصفهان و عملکرد این شرکت‌ها بود. برای جمع‌آوری داده‌های تحقیق از تکنیک پیمایش و ابزار پرسشنامه استفاده شد. تعداد ۲۹۱ نفر از اعضای شرکت‌های فنی مهندسی و خدمات مشاوره‌ای کشاورزی استان اصفهان با استفاده از روش نمونه‌گیری ساده تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. روایی پرسشنامه با استفاده از پانل متخصصان تایید شد و برای سنجش پایایی پس از انجام مطالعه راهنما، از آلفای کرونباخ استفاده شد. دامنه ضرایب شاخص‌های

تحقیق بین ۰/۷۹ تا ۰/۹۹ بود. یافته ها نشان داد که بین گرایش کارآفرینانه و عملکرد شرکت ها همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد، همچنین بین میزان شایستگی های کارآفرینی اعضا و عملکرد شرکت ها رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. در پایان به منظور ارتقای شایستگی های کارآفرینی اعضا و گرایش کارآفرینانه شرکت ها که تأثیر مستقیم بر عملکرد دارند پیشنهاداتی ارائه شده است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول
۲	مقدمه
۵	۱-۱- بیان مسئله
۷	۲-۱- اهمیت تحقیق
۸	۳-۱- هدف پژوهش
۹	فصل دوم
۱۰	پیشینه پژوهش
۱۰	۱-۲- خصوصی سازی در بخش کشاورزی
۱۲	۲-۲- ضرورت ایجاد شرکت های فنی مهندسی و خدمات مشاوره ای کشاورزی
۱۵	۳-۲- روند ایجاد شرکت های فنی مهندسی و خدمات مشاوره ای کشاورزی
۱۵	۴-۲- اقدامات و فعالیت های شرکت ها
۱۶	۵-۲- تعریف کارآفرینی و کارآفرین
۱۸	۶-۲- مفهوم شایستگی
۱۹	۷-۲- شایستگی های کارآفرینی
۲۱	۸-۲- گرایش کارآفرینانه
۲۳	۹-۲- عملکرد
۲۴	۱۰-۲- سنجش عملکرد
۲۵	۱۱-۲- معیارهای مالی عملکرد
۲۶	۱۲-۲- معیارهای غیر مالی عملکرد
۲۷	۱۳-۲- تحقیقات پیشین
۳۰	۱۴-۲- جمع بندی
۳۲	فصل سوم
۳۳	روش پژوهش

۳۳	۱-۳- نوع تحقیق
۳۴	۲-۳- منطقه مورد مطالعه
۳۴	۳-۳- جامعه آماری و نمونه تحقیق
۳۵	۴-۳- جمع آوری داده‌ها
۳۸	۵-۳- متغیرهای تحقیق
۴۳	۶-۳- تجزیه و تحلیل داده‌ها
۴۵	فصل چهارم
۴۶	یافته‌ها
۴۶	۱-۴- ویژگی‌های پاسخگویان
۴۹	۲-۴- رتبه‌بندی متغیرهای شایستگی‌های کارآفرینی اعضا
۵۰	۳-۴- رتبه‌بندی متغیرهای گرایش کارآفرینانه شرکت‌ها
۵۱	۴-۴- رتبه‌بندی متغیرهای عملکرد شرکت‌ها
۵۱	۵-۴- مقایسه میانگین میزان شایستگی‌های کارآفرینی در گروه‌های مختلف پاسخگویان
۵۳	۶-۴- مقایسه میانگین دیدگاه پاسخگویان مختلف نسبت به میزان گرایش کارآفرینانه شرکت‌ها
۵۴	۷-۴- مقایسه میانگین دیدگاه پاسخگویان مختلف نسبت به عملکرد شرکت‌ها
۵۵	۸-۴- مقایسه میانگین دیدگاه پاسخگویان مختلف نسبت به عملکرد مالی شرکت‌ها
۵۶	۹-۴- مقایسه میانگین دیدگاه پاسخگویان مختلف نسبت به عملکرد غیر مالی شرکت‌ها
۵۷	۱۰-۴- همبستگی بین ویژگی‌های پاسخگویان و میزان شایستگی‌های کارآفرینی اعضا
۵۷	۱۱-۴- همبستگی بین ویژگی‌های پاسخگویان، گرایش کارآفرینانه و عملکرد شرکت‌ها
۴۵۸-۱۲	۱۲- همبستگی بین شایستگی‌های کارآفرینی اعضا و عملکرد شرکت‌ها
۵۹	۱۳-۴- همبستگی بین گرایش کارآفرینانه و عملکرد شرکت‌ها
۶۰	۱۴-۴- توانایی متغیرهای مستقل پژوهش در پیش‌بینی عملکرد
۶۲	فصل پنجم
۶۳	نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۶۳	۱-۵- خلاصه یافته‌ها و بحث
۷۱	۲-۵- پیشنهادها
۷۷	فهرست منابع

صفحه	عنوان
۲۱	جدول ۱-۲- شایستگی‌های کارآفرینی در تحقیقات مختلف.....
۲۳	جدول ۲-۲- متغیرهای گرایش کارآفرینانه در تحقیقات مختلف.....
۲۶	جدول ۳-۲- معیارهای مالی عملکرد در تحقیقات مختلف.....
۲۷	جدول ۴-۲- معیارهای غیر مالی عملکرد در تحقیقات مختلف.....
۳۶	جدول ۱-۳- ضریب آلفای کرونباخ و تحقیقات استفاده شده برای متغیرهای تحقیق.....
۴۷	جدول ۱-۴- توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس ویژگی‌های عمومی (n=۲۹۵).....
۴۸	جدول ۲-۴- توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس ویژگی‌های تحصیلی (n=۲۹۵).....
۴۹	جدول ۳-۴- توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس ویژگی‌های شغلی (n=۲۹۵).....
۵۰	جدول ۴-۴- رتبه‌بندی متغیرهای شایستگی‌های کارآفرینی (n=۲۹۵).....
۵۰	جدول ۵-۴- رتبه‌بندی متغیرهای گرایش کارآفرینانه شرکت‌ها (n=۲۹۵).....
۵۱	جدول ۶-۴- رتبه‌بندی متغیرهای عملکرد شرکت‌ها (n=۲۹۵).....
۵۲	جدول ۷-۴- مقایسه میانگین گروه‌های مختلف پاسخگویان در مورد میزان شایستگی‌های کارآفرینی.....
۵۳	جدول ۸-۴- مقایسه میانگین دیدگاه پاسخگویان مختلف نسبت به میزان گرایش کارآفرینانه شرکت‌ها.....
۵۴	جدول ۹-۴- مقایسه میانگین دیدگاه پاسخگویان مختلف نسبت به عملکرد شرکت‌ها.....
۵۵	جدول ۱۰-۴- مقایسه میانگین دیدگاه پاسخگویان مختلف نسبت به عملکرد مالی شرکت‌ها.....
۵۶	جدول ۱۱-۴- مقایسه میانگین دیدگاه پاسخگویان مختلف نسبت به عملکرد غیر مالی شرکت‌ها.....
۵۷	جدول ۱۲-۴- ضریب همبستگی پیرسون بین ویژگی‌های پاسخگویان و میزان شایستگی‌های کارآفرینی اعضا.....
۵۸	جدول ۱۳-۴- ضریب همبستگی پیرسون بین ویژگی‌های پاسخگویان، گرایش کارآفرینانه و عملکرد شرکت‌ها.....
۵۹	جدول ۱۴-۴- ضریب همبستگی پیرسون بین شایستگی‌های کارآفرینی اعضا و عملکرد شرکت‌ها.....
۶۰	جدول ۱۵-۴- ضریب همبستگی پیرسون بین گرایش کارآفرینانه و عملکرد شرکت‌ها.....
۶۱	جدول ۱۶-۴- رگرسیون چند متغیره به روش مرحله‌ای جهت تعیین تاثیر متغیرهای مستقل تحقیق روی عملکرد.....
۶۶	جدول ۱-۵- تعداد دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دولتی به تفکیک نوع دوره در سال تحصیلی ۸۷ - ۸۶.....

فهرست نمودار

صفحه	عنوان
۱۴	نمودار ۱-۲- تفکیک رشته تحصیلی دانش آموختگان فعال در شرکتهای فنی مهندسی و خدمات مشاوره‌ای در کل کشور.....

فهرست نگاره

صفحه	عنوان
۳۱	نگاره ۱-۲- چارچوب تحقیق.....

فصل اول

کلیات تحقیق

۱- مقدمه

اولین حرکت‌های آزادسازی و خصوصی‌سازی از اروپای غربی و در اواخر دهه ۱۹۶۰ شروع و در دهه ۱۹۷۰ مورد توجه آمریکای شمالی قرار گرفت و به مرور سیر این روند در دهه ۱۹۸۰ به آمریکای جنوبی و حتی آفریقا نیز کشیده شد (بهرامی، ۱۳۸۲). در ایران نیز با این که اولین بار در برنامه اول توسعه اقتصادی-اجتماعی و فرهنگی کشور سیاست واگذاری فعالیت‌های اقتصادی به بخش خصوصی مطرح شد ولی از برنامه سوم توسعه بود که این سیاست عملیاتی گردید. علاوه بر بخش صنعت و خدمات، بخش کشاورزی نیز با توجه به انتقادات شدیدی که از عدم کارایی، حجم بالای هزینه‌ها، کمبود نیروی انسانی ماهر و عدم توان پاسخگویی بخش دولتی به نیاز ارباب رجوع در این بخش صورت می‌گرفت، چاره‌ای جز قبول خصوصی‌سازی نداشت (ریورا^۱، ۱۹۹۶). جهت‌گیری‌های جدید سیاسی در سطح جهانی، راهبردها و سیاست‌های اقتصادی و مالی و پیشرفت‌های تکنولوژیکی چند سال اخیر سبب پدید آمدن تحولات عمده‌ای نظیر کاهش خدمات بخش دولتی، تمرکززدایی در تصمیم‌گیری‌ها و مشارکت بیشتر حکومت‌های محلی و تشکل‌های بهره‌برداران خصوصی، مشروعیت یافتن بیشتر اقتصاد مبتنی بر بازار در بخش وسیعی از جهان و تشویق ابتکارات و فعالیت‌های خصوصی گردیده است. این تحولات به نوبه خود بخش کشاورزی را در ابعاد و صور گوناگون تحت تأثیر و تغییر قرار داده‌اند. گرچه ماهیت نیروهای تحول بخش و دامنه آهنگ تغییرات در کشورهای مختلف، متفاوت است، ولی

^۱ Rivera

به عقیده بسیاری از صاحب‌نظران مهمترین و تعیین‌کننده‌ترین عامل تحول ترویج جهانی در شرایط کنونی همان تجدید نظر در چگونگی تأمین منابع مالی لازم برای ارائه خدمات مؤثر ترویجی و نحوه کنترل و نظارت بر نحوه هزینه کردن آن است. این موضوع در قالب مفاهیم، راهبردها و سیاست‌هایی چون خصوصی سازی، تجاری کردن، پایداری اقتصادی و کاهش هزینه به عنوان یکی از مباحث اساسی در محافل علمی و سیاست‌گذاری ترویج بین‌المللی مطرح بوده است (حسینی، ۱۳۷۵؛ اکبری، ۱۳۸۶). خصوصی‌سازی ترویج اشاره به خدماتی دارد که توسط کارکنان ترویج در مراکز یا سازمان‌های خصوصی برای آن دسته از کشاورزانی که انتظار می‌رود هزینه خدمات را پرداخت کنند ارائه می‌شود. چنین رهیافتی می‌تواند مکمل مناسبی برای ترویج دولتی باشد (سراوانان،^۱ ۲۰۰۱).

در حالت کلی و به طور عام، مفهوم ترویج خصوصی مبین کمینگی یا عدم ایفای نقش دولت در عرضه خدمات ترویجی است. ولی در جایی که کشاورزان توانایی پرداخت هزینه را نداشته باشند، ترویج خصوصی به مفهوم عدم دخالت دولت نخواهد بود و در چنین مواردی لازم است که دولت دخالت نماید. این وضعیت مبین نوعی ناکارآمدی یا نقصان بازار است. ارائه خدمات ترویج خصوصی از خصوصی‌سازی ترویج و تقویت بخش خصوصی در ترویج کشاورزی ناشی می‌شود. در واقع، خصوصی‌سازی ترویج کشاورزی، جلب و یا افزایش مشارکت بخش خصوصی (افراد حقیقی یا حقوقی) در ارائه و انجام بخشی از خدمات ترویجی و مشاوره‌ای و زمینه‌سازی برای فعالیت ارائه‌دهندگان بالفعل و بالقوه در چارچوب قانونی می‌باشد. توسعه شرکت‌های خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی کشاورزی از جمله اقداماتی بود که برای خصوصی‌سازی خدمات مشاوره‌ای کشاورزی در ایران انجام شده است. لازم به ذکر است که اختلاف عملکرد کشاورزان نمونه هر ساله در وزارت جهاد کشاورزی مؤید این قضیه است که فاصله عمیقی بین حداکثر و حداقل تولید در واحدهای بهره‌بردار وجود دارد و توده وسیعی از بهره‌برداران از دانش و تکنولوژی مناسب برخوردار نمی‌باشند. یکی از راه‌های رفع این نواقص استفاده از خدمات فنی و مهندسی فارغ‌التحصیلان کشاورزی می‌باشد، که در عضویت سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی بوده و از طریق آن سازمان رتبه‌بندی شده و صلاحیت

¹ Saravanan

فنی و علمی آنان مورد تأیید سازمان متبوع قرار گرفته است. این گروه می‌توانند در قالب افراد حقیقی و حقوقی و تشکل‌های صنفی همانند دیگر کشورها و دیگر عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی و حقوقی که در کشور وجود دارند در بخش کشاورزی نیز نظام مناسب خدمات فنی و مشاوره‌ای خصوصی را راه‌اندازی کنند (طرح خصوصی‌سازی ترویج کشاورزی، ۱۳۸۲).

برای توسعه پایدار این تغییر و تبدیل در مدیریت‌های دولتی و انتقال به بخش خصوصی یک تجدید نظر ساده و تغییر جزئی در مدیریت نیست، بلکه تغییری همه جانبه است که پارادایم جدیدی با عنوان کارآفرینی، آن را حمایت می‌کند. سرمایه انسانی هر سازمان، عامل انسانی آن سازمان را تشکیل می‌دهد که این عامل شامل شایستگی‌ها و قابلیت‌های مختلف می‌باشد که یکی از این دسته شایستگی‌ها، "شایستگی‌های کارآفرینی"^۱ است. کارآفرینان ارزش‌ها را تغییر می‌دهند و ماهیت آن را دچار تحول می‌کنند. کارآفرینان مسئول نوآوری و خلاقیت در داخل سازمان هستند و می‌کوشند یک ایده را به یک واقعیت سودآور تبدیل کنند (خنیفر، ۱۳۸۵).

امروزه کارآفرینی را یکی از ابزارهای توسعه می‌دانند زیرا وجود انسان‌های کارآفرین موجب ایجاد بستر موفقیت‌ها می‌شود. همچنین، با توجه به افزایش سریع رقبای جدید و ایجاد حس بی‌اعتمادی نسبت به شیوه‌های سنتی، ضرورت کارآفرینی در سازمان احساس می‌شود. در این ارتباط وظیفه‌ی سازمان‌های پویا کشف و پرورش افراد خلاق و کارآفرین است. هر سازمان در راستای پرورش افراد خودجوش و نوآور نیاز به ساختار مناسب و افراد کارآفرین دارد. سازمانی که استعداد‌های نهفته در خود را نتواند بکار گیرد، در اندک زمانی مغلوب سازمان‌های دیگر خواهد گشت (مهدوی و عذاری، ۱۳۸۵). افرادی که دارای شایستگی‌های کارآفرینی هستند بدون حمایت سازمان نمی‌توانند از شایستگی‌های خود در جهت بهبود عملکرد سازمان بهره ببرند، لذا گرایش و تمایل سازمان به کارآفرینی در این راستا مؤثر خواهد بود.

¹ Entrepreneurial competencies

مفهوم گرایش کارآفرینانه^۱ اولین بار توسط میلر^۲ در سال ۱۹۸۳ مطرح شد. گرایش کارآفرینانه عبارت است از دستیابی به فرصت‌های کارآفرینی همراه با ایجاد نوآوری در سازمان (لامپکین و دس،^۳ ۱۹۹۶). یکی دیگر از ابزارهای توسعه هر سازمان، آگاهی از عملکرد سازمان است که نقش حیاتی در موفقیت سازمان‌ها ایفا می‌کند. آگاهی از عملکرد در تمامی ابعاد مالی و غیر مالی برای تصمیم‌گیری مدیران سازمان‌ها حیاتی می‌باشد. سنجش عملکرد جزء ضروری از هر سازمانی است، به طوری که می‌تواند بازخوردی از کارایی برنامه‌ها و پیاده سازی آن‌ها بدهد. در این تحقیق سعی بر آن است تا به این سؤال پاسخ داده شود که بایستی کدام یک از شایستگی‌های کارآفرینی در اعضای شرکت‌های خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی کشاورزی ایجاد یا تقویت شود که عملکرد بهتری داشته باشند و همچنین شرکت به سمت کدامیک از ویژگی‌های کارآفرینی گرایش داشته باشند تا عملکرد^۴ بهتری داشته باشد.

۱-۱- بیان مساله

با وجود اهمیت فراوان بخش کشاورزی در اشتغال‌زایی، تولید درآمد و برآورد نیازهای جامعه و علی‌رغم سرمایه‌گذاری‌های نسبتاً وسیع که اغلب از طریق کمک‌های دولتی انجام شده است، بهره‌وری و تولید در بخش کشاورزی، رشد چشم‌گیری نداشته است و خدمات ترویج کشاورزی که تاکنون به وسیله بخش دولتی ارائه شده است به خاطر این ناتوانی در انجام کارکردهای محوله و فقدان اثربخشی هزینه‌ها و کارآیی، مورد انتقاد گسترده قرار گرفته است. به همین سبب، در این برهه از زمان، تغییرات اساسی نظیر اصلاح ساختاری، تمرکز زدایی و خصوصی‌سازی در ترویج کشاورزی، ضرورت یافته است (ریورا،^۵ ۱۹۹۷).

^۱ Entrepreneurial orientation

^۲ Miller

^۳ Lumpkin & Dess

^۴ Performance

^۵ Rivera

شرکت‌های خصوصی می‌توانند با پوشش گروه خاصی از کشاورزان در یک منطقه جغرافیایی خاص و یا فروش کالاهای کشاورزی، به تشکیلات دولتی کمک کنند. با این حال، ایفای نقش بخش خصوصی در ترویج کشاورزی همه جا مؤثر و ممکن به نظر نمی‌رسد. نبود یا ضعف چتر قانونی و نهادی تنظیم‌گر، نبود اراده سیاسی موافق بخش خصوصی، مناطق حاشیه‌ای، ضعف ساختار زیربنایی، نظام کشاورزی معیشتی، از جمله چراغ قرمزهای ترویج خصوصی به شمار می‌روند (حسینی، ۱۳۷۷).

اثر بخشی مشاوره‌های کشاورزی (شامل: تعیین تقاضا، گفتگو و مذاکره، آماده‌سازی خدمات، ارائه خدمات و ارزشیابی خدمات) به عنوان یکی از ارکان مهم برای توسعه این خدمات در نظر گرفته می‌شود (چیپتا^۱، ۲۰۰۶). خدمات مشاوره‌ای کشاورزی مؤثر، اساس برنامه‌های آموزشی- ترویجی هستند که می‌تواند حاصل کارآفرینی در سازمان باشد. خدمات مشاوره‌ای کشاورزی ناکارا باعث مصرف بیهوده اعتبارات، از بین رفتن ارزش فعالیت‌های ترویجی و کارکنان ترویج می‌شوند (بارنت و همکاران^۲، ۱۹۹۹). اسمیت و موناژ^۳ (۲۰۰۲) اهمیت خدمات مشاوره‌ای کشاورزی اثربخش را در تأثیر مستقیم آن‌ها بر عملکرد و کارایی کشاورزان می‌دانند و معتقد هستند که خدمات مشاوره‌ای کشاورزی مؤثر در ترکیب با دیگر فنون مؤثر تولید، تسهیلات اعتباری کافی و بازاریابی باعث افزایش تولید می‌شوند. سازمان‌های جدید با تحولات تهدیدهای گسترده‌ی بین‌المللی روبرو هستند. از این رو تضمین و تداوم حیات و بقای آن‌ها در گرو یافتن راه‌حلها و روش‌های جدید مقابله با مشکلات است. این امر به نوآوری، ابداع، خلق محصولات، فرآیندها و روش‌های جدید بستگی زیادی دارد (خنیفر، ۱۳۸۵).

از نقش کارآفرینی به عنوان موتور حرکت توسعه‌ی اقتصادی یاد می‌شود. کارآفرینی در واقع عامل اصلی ایجاد خلاقیت و نوآوری است. اکثر کشورهای توسعه‌یافته، در حال انتقال از حالت اداری یا دیوان‌سالار به وضعیت کارآفرینی هستند. تحقیقات نشان می‌دهد افرادی که شایستگی‌های کارآفرینی را دارند، به‌ویژه در ایجاد واحدهای اقتصادی کوچک و متوسط که منجر به اشتغال‌زایی بالایی می‌شود، نقش کلیدی دارند (احمد پور داریانی، ۱۳۸۰). سازمان‌های امروزی

¹ Chipeta

² Barnet et al.

³ Smith & Munoz

به افرادی نیازمند است که تمایل دارند با هنجارهای موجود چالش کنند و برای آن‌ها قابل قبول نیست که کارها به روش همیشگی انجام شود (مقیم، ۱۳۸۴).

برخی از شرکت‌های خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی کشاورزی استان اصفهان در طی دوره فعالیتشان عملکرد چندان مناسبی نداشته‌اند و یا در برخی از مسائل دچار مشکلات عدیده بوده‌اند (اسلامی هرندی، ۱۳۸۸). بر اساس پیشینه موضوع، تا به حال تحقیقی در مورد رابطه شایستگی‌های کارآفرینی و گرایش کارآفرینانه با عملکرد این شرکت‌ها انجام نشده و شناخت کافی در مورد این رابطه وجود ندارد؛ لذا در تحقیق حاضر به این موضوع پرداخته شد که آیا شرکت‌های خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی کشاورزی که دارای اعضای برخوردار از شایستگی‌های کارآفرینی‌اند و گرایش کارآفرینانه در آن‌ها بیشتر است عملکرد بهتری دارند و آیا می‌توان با ارتقای شایستگی‌های کارآفرینی اعضا و افزایش گرایش کارآفرینانه شرکت، عملکرد آن‌ها را بهبود بخشید.

۱-۲- اهمیت تحقیق

یافته‌های تحقیق حاضر می‌تواند نیازهای گروه‌های مختلف را رفع نماید.

- نتایج تحقیق حاضر می‌تواند در جهت آگاهی مسئولین و تصمیم‌سازان شرکت‌ها مؤثر واقع شود تا گامی در جهت ارتقای شایستگی‌های کارآفرینی اعضا و رفع موانع در جهت ایجاد شرکت‌های کارآفرین و انتخاب اعضای شایسته بردارند و عملکرد شرکت خود را بهبود ببخشند.

- به مسئولان و تصمیم‌سازان دانشکده‌ها و موسسات آموزش عالی کشاورزی این آگاهی را می‌دهد که برخی از برنامه‌های آموزشی خود را بر مبنای پرورش شایستگی‌های کارآفرینی مورد نیاز شرکت‌های خدمات مشاوره‌ای، فنی و مهندسی کشاورزی